

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXIX. Lucubrationes & declamationes Constantini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

αυτοφθογόναις κ' κλειολόνοις, τὰς ὑπὸ τῶν
 σαλῶν ἡμετέρων ἐλευθερωμένους (ὡς γὰρ ἐλέειας ὑπάρ-
 χουσι) εἰ δ' εὐρεθείη τις τοιοῦτος, τὸν μὲν ἀνείαθ' ἑ-
 λεύθερον, τὸν δὲ, ζημία χρημάτων κολάζεσ-
 θαι, κ' τὰς τῶν Ἐπισκόπων ἡ ὄρας τὰς ἐν συ-
 νόδοις ἀποφανθέντας, ἐπεσφραγίζετο, ὡς μὴ
 ἀξίωμα τοῖς τῶν ἐθνῶν ἀρχασι, τὰ δόξαντα
 ἀπαλείψαι παντὸς γὰρ εἶναι δικαστῆ τὰς ἱερεῖς
 τῶν Θεῶν δοκιμωθέντας, τῶν αὐτῶν ἀδελφὰ μνηστῆ-
 ρα τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν διετύπε' ἃ δὴ ἀρχαῖς ἀν-
 δεύοντο δέναι ὑποθέσει οἰκείας, εἰς ἀκερῆ δια-
 τῆσιν τῆς καὶ τῶν βασιλικῆς φρονήσεως. **B**
 τῆς ἡμῶν διεξίενης, ὡς τῶν ἑθνῶν συνά-
 λυτας ἑαυτὸν Θεῶν, ἵξ' ἐώας εἰς ἑσπέραν, πῖνας
 δὲ ποιῆσειεν ἀνθρώπων ἀεικόνας, καὶ ὡς πᾶσι
 μὲν ἴσος ἦν κ' κοινὸς πρὸς εὐποίαν.

pti essent, Prophetarum ac Domini in-
 terfectoris servitutis jugo subderentur. Quod si quis Christianæ religionis,
 servus penes Judeum deprehenderetur, illum quidem libertate donari; Ju-
 daum verò mulctari pecuniâ jussit. Jam verò Episcoporum sententias quæ in
 Conciliis promulgatæ essent, auctoritate sua confirmavit; adeò ut provincia-
 rum Rectoribus non liceret Episcoporum decreta rescindere. Cuius enim
 judici preferendos esse Sacerdotes Dei. Hujusmodi pene innumeras leges sub-
 ditis suis promulgavit: quas quidem pecu-
 liari volumine tradere, ad perspicien-
 dam hac etiam in parte Imperatoris prudentiam, majoris otii fuerit. Quid
 nunc attinet commemorare, quemad-
 modum lummo omnium Deo sese ap-
 plicans, à prima luce ad vesperam quos
 ex omni hominum numero beneficiis afficeret, sollicitè inquirebat; seque er-
 ga omnes æquum ac civilem, bene de cunctis merendo præbebat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Ecclesiis donata, & pœnia virginibus ac pauperibus erogata.

CAPUT XXVIII.

Donata in Ecclesiis collata, & pecunia virginibus ac pauperibus erogata.

ΤΑΙΣ δ' ἐκκλησίαις ἑ Θεῶν καθ' ὑπερο-
 χὴν ἐξαιρέτων, πλείω δ' ὅσα παρέχεν, ὡδὲ
 μὴ ἀργίας, ἀλλὰ χάριτι ἡ σὺνδοσίας, ἐπὶ χορη-
 γία πενήτων ἀνδρῶν, παιδῶν τ' ὄρφανῶν καὶ
 γυναικῶν οἰκίρων δωρέμεθα. ἤδη δὲ σὺν
 πολλῇ φροντίδι, κ' ἀειδελιμάτων πλείων ὅ-
 σων γυμνοῖς κ' ἀνείμοσι ἀεσιμῶς διαφερόν-
 τας δ' ἤξιτο τιμῆς πλείων, τὰς τὸν σφῶν
 βίον τῆ κ' Θεὸν ἀναθέντας φιλοφροσίναν τὸν οὖν
 παναγίων τῶν ἀειπαρθένων ἑ Θεῶν χορὸν, μο-
 νοειχικὴ σέβων διετέλει, ταῖς τῶν τοιῶνδε ψυ-
 χαῖς, ἐνοικον αὐτὸν ὑπάρχειν ὡ κατ' ἐξέωσαν
 ἑαυτὰς Θεὸν πειθόμεθα.

SEd præcipuè in Ecclesiis Dei pluri-
 ma contulit dona; nunc agros; nunc
 annonas in alimoniam pauperum & vi-
 duarum ac pupillorum largiens. Deni-
 que etiam vestes nudis hominibus fieri
 sollicita provisione curavit. Præ ceteris
 vero eos maxime honorabat, qui se to-
 tos divinæ Philosophiæ addixissent
 Ipsum quidem sanctissimum perpetua-
 rum Dei virginum cœtum tantum non
 venerabatur, cum ipsum cui te conse-
 craverant Deum, in earum mentibus
 habitare, pro certo haberet.

ΛΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Lucubrations & Declamations Constantini.

CAPUT XXIX.

Lucubrations & Declamations Constantini.

ΝΑΙ μὴν τῶν αὐτῶν αὐτὸς διάνοιαν τοῖς
 ἐνθέοις σωμαξῶν, ἐπαρτυπῶς μὲν δι-
 γετὰς τῶν νυκτῶν καιρῶς, χαρῆν ἡ λογογρα-
 φῶν, σὺν ἑαυτῶν ἐποιεῖτο τὰς παρεόδους, προσή-
 κεν ἡγόμενα ἑαυτῶν, λόγῳ παιδιδυκῶ τῶν
 ἀρχομένων κρατεῖν, λογικὴν τε τὴν σύμπασαν
 καλασῆσας τῆ βασιλείαν. διὸ δὴ σὺν κάλει
 μὲν αὐτός, μνηστῆρα δ' ἑσπυδεν ἐπ' ἀκρόασιν
 πᾶσι, φιλοφροσίνης ἀκροσόμενα βασιλείως, εἰ

Quin & totas interdum noctes vigil
 traducebat, suam ipse mentem di-
 vinarum rerum meditatione instruens.
 Et per otium scribendis orationibus va-
 cans, crebras habebat conciones: quip-
 pe qui officii sui esse existimaret, popu-
 los sibi subiectos præceptis rationis re-
 gere, & Principatum suum rationis Im-
 perium efficere. Quocirca ipse quidem
 concionem advocabat. Ceterum innu-
 merabilis accurrebat multitudo, Prin-

cipem philosophantem auditora. Quod si forte inter dicendum, de Theologia loquendi aliqua sese obtulisset occasio, stans illicò contracto vultu ac demissa voce, cum singulari religione ac modestia, divina doctrina mysteriis initiare auditores videbatur. Cumque univērsi faustis vocibus ei applauderent, ipse eis innuebat ut sursum oculos attollerent, unūmque illum summum omnium Regem præcipuo cultu & admiratione prosequerentur. Porro orationum suarum partitionem ita faciebat, ut primum quidem refutationem erroris gentilium in multis Diis colendis, quasi fundamentum substerneret; certis rationibus adstruens, superstitionem illorum meram fraudem esse, & impietatis propugnaculum. Post hæc de singulari Imperio Dei diserebat. Tum sermonem faciebat de providentia, qua & univērsa reguntur & singula. Hinc ad salutarem progrediens dispensationem, hanc quoque necessario & convenienti ratione factam fuisse ostendebat. Inde orationis cursum promovens, disputationem de divino judicio aggrediebatur. Quo in loco auditorum animos gravissimè perstringebat; raptōres coarguens, & violentos, & eos qui se pecuniarum inexplēbili cupiditati mancipassent. Nonnullos etiam è familiari- bus suis qui aderant, quodam quasi orationis flagello verberans, conscientie stimulis agitados, demittere oculos co- gebat. Quibus clara voce contestans denuntiabat, ipsos actorum suorum rationem Deo esse reddituros. Quippe sibi quidem Imperium orbis terrarum à Deo traditum esse: se verò divini Numinis exemplo, partes Imperii regen- das ipsis commississe. Ceterum omnes rationem gestorum suorum supremo Regi tandem reddituros. Hæc ille con- testabatur assidue; hæc suggerebat; his illos documentis imbuebat. Verum ipse quidem sinceritate fidei suæ confusus, talia & sentiebat & prædicabat. Illi au- tem indociles, ac velut obsurdelcentes adversus pulcherrima documenta per- stabant: lingua quidem ipsa plausuque & acclamationibus dicta comprobantes; sed re ipsa ob inexplēbilem cupidi- tatem ea negligentēs.

A δὲ πη λέγοντι θεολογίας ἀπὸ παρῆκου καὶ πάντως περὶ θεοῦ ἐσῶς, σιωπῶντα ἑαυτοὺς ὡς πῶ, καὶ αὐτὴν τε φωνὴν, μὲν ἐσῶς καὶ τὰς παρόντας σὺν εὐλαβείᾳ τῆ πάσης τῆς θεοῦ διδασκαλίαν εἴτ' ἐπιφωνεῖται ὡς εὐφήμοις τῶν ἀκροουμένων, ἀνο βολοῦν ἐξαπὸν διένδυε, ἢ μόνον ὑπερβαυμάζειν ἵνα μὲν σεβασμίους ἐπαίνοις τὸν ἐπιπάντων ἀστυλῆα. ἵσπε διατρωῶν ἢ τὰς ἱσπεβίσεις, τοτὸν ἢ πολυθέα πλάνης ἐλέγχας καὶ ἐβάλλετα πειρασῶς ἀπάτην εἶναι ἢ ἀθεότητ' ἐπειδή τὴν τῶν ἐθνῶν δεσποδαμονίαν. τοτὸ δ' ἐστὶν κτλ. B ναρχον παρεδίδα θεότητ' ἀθίει δ' ἐφέσπετα πρὶ προνοίας, τῶν τε καθόλου, καὶ τῶν ἰσπεβίσεως λόγον ἔθεν ἢ ἐπὶ τὴν ἱσπεβίσειον καὶ ἐβασίλειαν οἰκονομίαν, ἢ ταύτῳ δεικνὸς ἀναλκῆστας τὸν ἀπερσῆκοντα γεγηρῶσ λόγον μετὰ τὸ ἐντελθεν, τὴν πρὶ τ' εἶς δικαιοσῆμε διδασκαλίαν εἰκίει ἔθα δὴ μάλιστ' ἰσπεβίσειον πλῆκλικῶτατα καθήησε, διελέχων τὰς ἀπαγας καὶ πλεονέκτας, τὰς τ' ἀπληστία ἀλογημοσύνης σφᾶς αὐτὸς ἐπέδωκετο παίων δ' ὡσπερ καὶ διαμασιζων τὰ λόγον τῆ πρὶ σῶτων γνωσιμῶν πινὰς, κατὰ νέου πλῆκτικῶς τὴν σιωπῆσιν ἐποίησ' οἱ δὲ λαμπραῖς φωναῖς μαρτυροῦντα C θεῶν λόγον δώσαν τῶν ἐγχειρομένων αὐτῶν ἀπὸ μὲν γὰρ τὸν ἐπὶ πάντων θεῶν τῶν ἐπὶ τὴν βασιλείαν ὡς ἀσπείν. αὐτὸν ἢ κτλ. μὴ τῆ κρείπτοντα, τῆς δεχῆς τὰς κτλ. μερὸς αὐτῶν ἐπὶ τῆ εἶναι διοικήσεις πάσης γε μὴν τὰ μαγάλῳ βασιλείᾳ, κτλ. καὶ ἐπὶ τὰς εὐδαιμονίας ἰσπεβίσειον τῶν περαπομένων. ταῦτα σιωπῆσιν ἐπιμαρτυροῦσε. ταῦτ' ἰσπεμνήσκον. τὸτὸν δὲ δασκαλοῦ ἦν. ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ τὰρ τῶν ἰσπεβίσειων τῆ πρὶ σῶς, τοιαύτ' ἐφῆσιν καὶ διελέχων οἱ δ' ἀρ' ἦσαν ἀμαθείς κ' πρὸς τὰ καλὰ κτλ. φωνηνοὶ. γλώπη μὲν κ' βοαῖς ἐν φημίσι ἐπὶ κροτῆσιν τὰ λεγόμενα. ἐσπερὸς ἢ καλὸν κτλ. ρέντες αὐτῶν δὲ ἀπληστία.